

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-59-48>

УДК 657:336.2:004:330.34

Гриценко Ольга Миколаївнакандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи,
страхування та фондового ринку,

Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9253-7299>**Olha Hrytsenko**

Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law

**РОЛЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОБЛІКУ ТА
ОПОДАТКУВАННЯ У ВІДНОВЛЕННІ ТА СТАЛОМУ
РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ****THE ROLE OF DIGITAL TRANSFORMATION OF ACCOUNTING
AND TAXATION IN THE RECOVERY AND SUSTAINABLE
DEVELOPMENT OF ENTREPRENEURSHIP IN UKRAINE**

Анотація. У статті досліджено роль цифрової трансформації обліку та оподаткування як ключового чинника відновлення та сталого розвитку підприємництва в Україні. Обґрунтовано, що впровадження цифрових технологій у сфері податкового адміністрування та бухгалтерського обліку забезпечує підвищення прозорості фінансових процесів, зниження трансакційних витрат і мінімізацію податкових ризиків. Проаналізовано сучасні інструменти цифровізації, зокрема електронні сервіси, е-аудит, SAF-T UA та програмні продукти обліку. Визначено їх вплив на ефективність адміністрування, фінансову стійкість підприємств і розвиток інноваційного середовища. Доведено, що інтеграція цифрових облікових і податкових систем формує передумови для підвищення конкурентоспроможності бізнесу та забезпечення його адаптивності в умовах воєнних і повоєнних трансформацій економіки

Ключові слова: цифрова трансформація, облік, оподаткування, податкове адміністрування, сталий розвиток, підприємництво, цифрова економіка, е-аудит, SAF-T UA.

Summary. The article provides a comprehensive analysis of the role of digital transformation of accounting and taxation as a key driver of economic recovery and sustainable development of entrepreneurship in Ukraine under conditions of global digitalization and wartime challenges. It is substantiated that the transition to a digital model of financial and tax administration, based on the principles of Tax Administration 3.0, ensures the integration of tax processes into real-time business operations, enhances transparency, and increases the reliability of financial information. Particular attention is paid to the transformation of accounting into an integrated information and analytical system that supports managerial decision-making through the use of automated accounting systems, cloud technologies, big data analytics, and digital platforms. The study examines the current state of digital tax administration in Ukraine, including the development of electronic taxpayer services, e-audit, SAF-T UA implementation, and electronic fiscalization of transactions. It is demonstrated that these tools contribute to reducing transaction costs, minimizing human factor risks, improving tax compliance, and strengthening fiscal capacity. The paper also highlights the role of modern accounting software and ERP systems in ensuring the automation of financial processes, integration of accounting and tax data, and the continuity of business operations, especially in the context of territorial mobility and infrastructure disruptions caused by war. It is argued that digital transformation has a multidimensional impact on sustainable entrepreneurship, including economic (efficiency and competitiveness), social (transparency and trust), and environmental (reduction of paper-based processes) effects. The integration of digital accounting and taxation systems forms a unified information environment that enhances business resilience, supports innovation, and facilitates the implementation of ESG-oriented approaches. At the same time, the study identifies key barriers to digital transformation, such as cybersecurity risks, lack of qualified personnel, and uneven digital literacy. The findings confirm that further development of digital financial infrastructure is essential for strengthening economic stability, improving public governance, and ensuring long-term sustainable growth of entrepreneurship in Ukraine.

Keywords: digital transformation, accounting, taxation, tax administration, sustainable development, entrepreneurship, digital economy, e-audit, SAF-T UA.

Постановка проблеми. У сучасних умовах трансформації національної економіки, зумовлених процесами глобалізації, цифровізації та наслідками повномасштабної війни, особливої актуальності набуває питання забезпечення сталого розвитку підприємництва. Одним із ключових факторів, що визначає ефективність функціонування бізнесу в таких умовах, є рівень розвитку цифрової інфраструктури обліку та оподаткування.

Традиційні підходи до організації бухгалтерського обліку та податкового адміністрування, що базуються на фрагментарності інформаційних потоків, значній частці ручних операцій і обмежній інтеграції систем, не відповідають сучасним вимогам швидкості, прозорості та адаптивності економічних процесів. Це зумовлює виникнення низки проблем, зокрема високих транзакційних витрат, ризиків помилок у звітності, зниження рівня податкової дисципліни та обмеження можливостей ефективного фінансового управління підприємствами.

Водночас цифрова трансформація обліку та оподаткування створює нові можливості для підвищення ефективності господарської діяльності, забезпечення прозорості фінансових потоків та формування довіри між державою і бізнесом. Проте, попри значні досягнення у впровадженні електронних сервісів, автоматизованих систем та цифрових платформ, в Україні зберігаються інституційні, технологічні та організаційні бар'єри, що стримують повноцінну реалізацію потенціалу цифровізації у сфері обліку та оподаткування.

Особливої гостроти ця проблема набуває в умовах воєнного та повоєнного періоду, коли необхідно забезпечити безперервність діяльності підприємств, стабільність бюджетних надходжень і формування передумов для економічного відновлення. У таких умовах цифровізація облікових і податкових процесів виступає не лише інструментом підвищення ефективності адміністрування, а й стратегічним чинником економічної стійкості та розвитку підприємницького сектору.

Таким чином, існує об'єктивна потреба у комплексному дослідженні ролі цифрової трансформації обліку та оподаткування у забезпеченні відновлення та сталого розвитку підприємництва в Україні, що й обумовлює актуальність даної наукової роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика цифрової трансформації обліку та оподаткування є предметом активних досліджень як зарубіжних, так і вітчизняних науковців. У міжнародному науковому дискурсі ключове місце займають дослідження Організації економічного співробітництва та розвитку, у яких сформовано концепцію Tax Administration 3.0, що передбачає інтеграцію податкових процесів у цифрові бізнес-середовища, використання потокових даних і автоматизацію адміністрування [1]. Важливим

доповненням до концепції Tax Administration 3.0 є дослідження Організації економічного співробітництва та розвитку щодо використання технологічних інструментів у боротьбі з податковими правопорушеннями. У звіті підкреслюється, що застосування цифрових рішень, зокрема аналітики великих даних, штучного інтелекту та автоматизованих систем контролю, дозволяє підвищити ефективність виявлення податкових порушень і мінімізувати рівень ухилення від оподаткування [2]. Це свідчить про трансформацію податкового адміністрування від реактивної моделі до проактивної, що базується на прогнозуванні ризиків.

Значний внесок у дослідження цифрової трансформації податкових систем зроблено міжнародними аналітичними інституціями та консалтинговими компаніями. Зокрема, у звітах Deloitte та ЕУ цифровізація розглядається як інструмент підвищення ефективності податкового контролю, зменшення податкових розривів і впровадження ризик-орієнтованих підходів до адміністрування [7; 10]. У цих дослідженнях акцентується увага на використанні аналітики великих даних, автоматизованих систем обробки інформації та цифрових платформ як основи сучасного фіскального управління.

У вітчизняній науковій літературі питання цифровізації публічних фінансів та податкового адміністрування досліджує І.В. Ломаченко, яка обґрунтовує інституційні трансформації фінансової системи під впливом цифрових технологій і підкреслює їхню роль у підвищенні ефективності державного управління [6]. У працях українських науковців також акцентується увага на тому, що цифровізація обліку забезпечує перехід до інтегрованих інформаційно-аналітичних систем, які підвищують якість фінансової інформації та розширюють можливості управлінського аналізу [6; 9].

Окремий напрям досліджень пов'язаний із розвитком цифрових технологій у бухгалтерському обліку та аудиті. Науковці підкреслюють, що впровадження автоматизованих систем, хмарних технологій і аналітичних інструментів сприяє підвищенню достовірності облікових даних, зниженню витрат на обробку інформації та формуванню нової ролі обліку як інформаційної основи управління підприємством [7; 10]. Водночас цифровізація облікових процесів розглядається як ключовий фактор забезпечення прозорості діяльності підприємств і підвищення довіри з боку стейкхолдерів.

Важливий аспект досліджень стосується практичної реалізації цифрових трансформацій у податковій сфері України. У цьому контексті значна увага приділяється розвитку електронних сервісів, впровадженню електронного аудиту, стандарту SAF-T UA та автоматизації адміністрування податків, що відображено в офіційних матеріалах Державної податкової служби України [3] та стратегічних документах державної політики [4].

Водночас аналіз наукових публікацій свідчить, що більшість досліджень зосереджені на окремих аспектах цифровізації – або податкового адміністрування, або бухгалтерського обліку. Недостатньо розкритим залишається комплексний підхід до взаємодії цифрової трансформації обліку та оподаткування в контексті відновлення економіки та забезпечення сталого розвитку підприємництва, особливо в умовах воєнного та повоєнного періоду. Також потребують подальшого дослідження питання синергії цифрових облікових і податкових систем, їхнього впливу на зниження трансакційних витрат, підвищення рівня податкової дисципліни та стимулювання інноваційної активності бізнесу.

Отже, результати аналізу останніх досліджень підтверджують значний науковий інтерес до проблем цифровізації фінансово-економічних процесів, проте зумовлюють необхідність подальшого комплексного дослідження ролі цифрової трансформації обліку та оподаткування як системного чинника відновлення та сталого розвитку підприємства в Україні.

Метою статті є теоретичне обґрунтування та комплексний аналіз ролі цифрової трансформації обліку та оподаткування у забезпеченні відновлення та сталого розвитку підприємництва в Україні, а також визначення її впливу на підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності, прозорості бізнес-процесів і формування адаптивного фіскального середовища в умовах воєнних і повоєнних трансформацій економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цифрова трансформація обліку та оподаткування в Україні є одним із визначальних чинників модернізації економіки, посилення фіскальної спроможності держави та формування інституційного середовища сталого підприємництва. В умовах глобалізації та активного впровадження цифрових технологій податкове адміністрування трансформується у складну цифрову екосистему, що забезпечує інтеграцію інформаційних потоків, автоматизацію процесів та підвищення прозорості фіскальних відносин.

Концептуально ці процеси відповідають моделі Tax Administration 3.0, яка передбачає інтеграцію податкових функцій у цифрові бізнес-процеси в режимі реального часу [1]. Такий підхід дозволяє підвищити достовірність податкової інформації, зменшити адміністративні витрати та забезпечити адаптивність податкової системи до сучасних економічних викликів.

Емпіричним підтвердженням зростання ролі цифровізації у забезпеченні фіскальної стабільності є динаміка виконання Державного бюджету України. Згідно з офіційними даними Міністерства фінансів України, у 2020–2023 роках спостерігається поступове зростання рівня мобілізації доходів бюджету, що значною мірою пов'язано

із впровадженням цифрових інструментів адміністрування податків, підвищенням прозорості операцій та автоматизацією контролю [5]. Це підтверджує, що цифрова трансформація є важливим чинником зміцнення бюджетної системи та фінансової стійкості держави.

У межах сучасної парадигми цифровізації публічних фінансів особливого значення набуває концепція Tax Administration 3.0, запропонована Організацією економічного співробітництва та розвитку, яка передбачає якісну трансформацію підходів до податкового адміністрування. На відміну від традиційних моделей, що базуються на періодичному декларуванні податкових зобов'язань, нова концепція орієнтована на інтеграцію податкових функцій у цифрові бізнес-процеси в режимі реального часу [1]. Такий підхід ґрунтується на використанні потокових даних, цифрової ідентифікації платників, автоматизованих систем ризик-орієнтованого контролю та розвинутої аналітичної інфраструктури, що дозволяє суттєво зменшити вплив людського фактора та забезпечити високий рівень достовірності податкової інформації [7; 10].

Для України імплементація зазначеної концепції має стратегічне значення, оскільки вона сприяє гармонізації національної податкової системи з європейськими стандартами та водночас забезпечує адаптацію фіскальних механізмів до умов воєнного стану та повоєнного відновлення економіки. Цифрова трансформація податкового адміністрування в Україні реалізується через розвиток низки взаємопов'язаних елементів, зокрема електронних сервісів Державної податкової служби, електронного кабінету платника, автоматизованих систем електронного документообігу, електронного аудиту (е-аудиту), електронної фіскалізації розрахункових операцій, інтеграції державних інформаційних ресурсів, а також впровадження стандарту SAF-T UA [3; 4].

Сукупність зазначених інструментів формує комплексну цифрову податкову екосистему, яка забезпечує безперервність адміністрування, підвищення точності обробки даних та зниження трансакційних витрат для суб'єктів господарювання. Узагальнені аналітичні показники розвитку цифровізації податкової системи України свідчать про системний характер відповідних трансформацій та підтверджують високий рівень технологічної зрілості фіскальної інфраструктури.

Зокрема, значна кількість електронних сервісів, високий рівень їх використання платниками податків, а також масштабні обсяги обробки електронних документів свідчать про формування потужної цифрової платформи податкового адміністрування. Водночас впровадження стандарту SAF-T UA та перехід до практики електронного аудиту засвідчують поступове наближення України до європейських підходів у сфері податкового контролю [3; 6].

Разом із тим, процес цифрової трансформації супроводжується низкою стримувальних факторів, серед яких ключовими залишаються наслідки воєнних дій, дефіцит кваліфікованих кадрів, зростання кіберзагроз та нерівномірний рівень цифрової грамотності платників податків. Це визначає необхідність подальшого вдосконалення інституційного забезпечення цифровізації та розвитку людського капіталу у сфері публічних фінансів. На основі критичного аналізу наукових публікацій та офіційних статистичних даних узагальнено аналітичні показники цифрового розвитку податкового адміністрування в Україні, які представлено у таблиці 1.

Наведені у таблиці 1 індикатори дозволяють оцінити рівень розвитку цифрового податкового адміністрування в Україні як такий, що характеризується високою інтенсивністю цифрових процесів і значним ступенем інтеграції платників у електронне середовище. Водночас наявність стримувальних факторів свідчить про необхідність подальшого вдосконалення інституційного та технологічного забезпечення цифровізації.

Водночас високі обсяги обробки електронних документів демонструють наявність розвиненої IT-інфраструктури, що створює передумови для використання аналітики великих даних у фіскальному управлінні. Запровадження стандарту SAF-T UA є свідченням поступового наближення України до європейських практик цифрового податкового контролю, що підвищує прозорість і ефективність адміністрування.

Разом із тим, наявність стримувальних чинників, пов'язаних із воєнними умовами, кадровими обмеженнями та кіберризиками, вимагає подальшого вдосконалення цифрової політики держави та розвитку інституційного забезпечення податкової системи.

Отримані результати свідчать, що цифровізація податкового адміністрування має багатовек-

торний вплив на економічну систему. По-перше, підвищується доступність та передбачуваність податкових процедур, що позитивно впливає на бізнес-клімат. По-друге, цифрові інструменти сприяють скороченню витрат часу та ресурсів на виконання податкових зобов'язань, що безпосередньо впливає на продуктивність і фінансову стійкість підприємств. По-третє, автоматизація процедур знижує корупційні ризики завдяки мінімізації прямої взаємодії платників із контролюючими органами. По-четверте, розвиток цифрової податкової інфраструктури створює передумови для впровадження таргетованих фіскальних стимулів, спрямованих на забезпечення сталого розвитку підприємництва [6; 7].

Паралельно з трансформацією податкового адміністрування відбувається активна цифровізація системи бухгалтерського обліку, яка виступає фундаментальною основою формування фінансової інформації підприємства. У сучасних умовах облік еволюціонує від функції фіксації господарських операцій до інтегрованої інформаційно-аналітичної системи, що забезпечує оперативну підтримку управлінських рішень у режимі реального часу [6]. Така трансформація зумовлена впровадженням цифрових технологій, які дозволяють підвищити якість, достовірність та релевантність фінансових даних.

Застосування автоматизованих облікових систем, хмарних сервісів, технологій великих даних (Big Data) та аналітичних платформ сприяє мінімізації помилок, оптимізації облікових процесів і підвищенню ефективності управління ресурсами підприємств [7; 10]. Водночас інтеграція облікових систем із цифровою податковою інфраструктурою забезпечує автоматизацію формування звітності, узгодженість даних та зниження податкових ризиків [3].

У цьому контексті особливого значення набуває використання сучасних програмних продуктів

Таблиця 1 – Індикатори розвитку цифрового податкового адміністрування в Україні (станом на 2025 р.)

Індикатор	Кількісна характеристика	Науково-аналітичне трактування
Масштаб цифрових сервісів ДПС	понад 130 електронних інструментів	Характеризує рівень цифрової зрілості податкової системи та широту функціональних можливостей електронного адміністрування
Рівень використання електронних сервісів	понад 97 % платників	Відображає високий ступінь інтеграції суб'єктів господарювання у цифрове податкове середовище
Інтенсивність обробки податкових даних	близько 28 млн документів щоденно	Свідчить про наявність потужної інформаційної інфраструктури та можливість застосування аналітики великих даних
Рівень впровадження стандарту SAF-T UA	початок практичного застосування у 2025 р.	Засвідчує перехід до сучасних європейських підходів у сфері цифрового податкового контролю
Обмежувальні фактори цифровізації	воєнні умови, дефіцит кадрів, кіберризики, різний рівень цифрових компетенцій	Визначають ключові виклики цифрової трансформації та напрями подальшого розвитку інституційного середовища

Джерело: узагальнено автором на основі [3; 4; 6; 7]

бухгалтерського обліку, які формують цифрову основу сталого підприємництва. До найбільш поширених і функціонально розвинених рішень, що застосовуються в Україні, належать автоматизовані системи обліку та управління, зокрема MASTER:Бухгалтерія, BAS Бухгалтерія, М.Е.Дос, а також міжнародні ERP-системи, такі як SAP ERP, Oracle NetSuite, Microsoft Dynamics 365.

Зазначені програмні продукти забезпечують комплексну автоматизацію облікових процесів, інтеграцію фінансового, податкового та управлінського обліку, електронний документообіг, формування фінансової та податкової звітності, а також аналітичну обробку даних. Хмарні рішення (зокрема, SaaS-платформи) додатково забезпечують мобільність доступу до інформації, безперервність бізнес-процесів та захист даних, що є особливо важливим в умовах воєнних ризиків і територіальної мобільності бізнесу.

З позицій сталого розвитку впровадження цифрових облікових систем має багатовекторний ефект. Економічний аспект проявляється у зниженні трансакційних витрат і підвищенні продуктивності діяльності підприємств; соціальний – у забезпеченні прозорості фінансових потоків і підвищенні довіри до бізнесу; екологічний – у зменшенні використання паперових носіїв та оптимізації ресурсоспоживання. Крім того, цифрові облікові системи створюють передумови для розвитку ESG-орієнтованої звітності та інтегрованого підходу до управління підприємством.

Таким чином, цифровізація системи обліку, у поєднанні з цифровою трансформацією оподаткування, формує єдине інформаційне середовище функціонування підприємств, що забезпечує підвищення їхньої фінансової стійкості, конкурентоспроможності та здатності до адаптації в умовах сучасних економічних викликів.

З огляду на зростаючу роль цифрових технологій у трансформації обліково-аналітичних процесів, доцільним є узагальнення сучасних програмних рішень, що використовуються підприємствами для автоматизації бухгалтерського обліку та інтеграції фінансової інформації. Саме програмні продукти виступають ключовим інструментом реалізації цифрової трансформації обліку, забезпечуючи не лише ведення облікових операцій, а й підтримку управлінських рішень, аналітику даних та взаємодію з податковими органами. У зв'язку з цим у таблиці 2 наведено порівняльну характеристику найбільш поширених програмних продуктів бухгалтерського обліку, що застосовуються в сучасній практиці та формують основу цифрової інфраструктури сталого підприємництва.

Наведені у таблиці 2 програмні продукти демонструють різні рівні функціональності та інтеграції облікових процесів – від спеціалізованих національних рішень до комплексних міжнародних ERP-систем. Їх використання сприяє авто-

матизації бухгалтерського обліку, підвищенню точності фінансових даних та забезпеченню ефективного управління підприємством.

Особливу роль відіграють хмарні та інтегровані системи, які забезпечують безперервність бізнес-процесів, доступ до даних у режимі реального часу та можливість аналітичного прогнозування.

У контексті сталого розвитку підприємництва впровадження цифрових облікових систем сприяє зниженню трансакційних витрат, підвищенню прозорості фінансово-господарської діяльності, розвитку цифрової культури бізнесу та інтеграції ESG-підходів у практику управління підприємствами. Такий вплив узгоджується із глобальними тенденціями сталого розвитку, відповідно до яких цифровізація економічних процесів розглядається як один із ключових драйверів досягнення Цілей сталого розвитку ООН. Зокрема, у Глобальному звіті зі сталого розвитку наголошується, що використання цифрових технологій сприяє підвищенню ефективності управління ресурсами, забезпеченню прозорості економічної діяльності та розвитку інклюзивних фінансових систем [8].

Відтак інтеграція цифрових рішень у сферу бухгалтерського обліку та податкового адміністрування формує інституційні передумови для становлення сталого підприємницького середовища, підвищення довіри між державою та бізнесом, а також забезпечення довгострокової економічної стійкості.

Висновки. У результаті проведеного дослідження обґрунтовано, що цифрова трансформація обліку та оподаткування виступає системоутворюючим чинником модернізації фінансово-економічного середовища та ключовим драйвером відновлення і сталого розвитку підприємництва в Україні. Встановлено, що впровадження цифрових технологій у сфері податкового адміністрування, зокрема в межах концепції Tax Administration 3.0, забезпечує інтеграцію податкових процесів у цифрові бізнес-моделі, підвищує прозорість фінансових потоків, зменшує трансакційні витрати та мінімізує фіскальні ризики.

Доведено, що цифровізація системи бухгалтерського обліку трансформує його функціональне призначення, перетворюючи на інтегровану інформаційно-аналітичну платформу управління підприємством. Використання автоматизованих облікових систем, хмарних технологій і аналітичних інструментів сприяє підвищенню якості фінансової інформації, оперативності прийняття управлінських рішень та ефективності використання ресурсів. Синергія цифрових облікових і податкових систем забезпечує узгодженість даних, автоматизацію звітності та підвищення рівня податкової дисципліни.

Обґрунтовано, що цифрова трансформація обліку та оподаткування має багатовимірний

Таблиця 2 – Характеристика сучасних програмних продуктів бухгалтерського обліку в контексті забезпечення сталого розвитку підприємництва

Програмний продукт	Тип системи	Функціональні можливості	Переваги для бізнесу	Внесок у сталий розвиток
MASTER:Бухгалтерія	національна облікова система	бухгалтерський і податковий облік, фінансова звітність, інтеграція з ДПС	адаптованість до українського законодавства, доступність, автоматизація звітності	зниження витрат на облік, підвищення прозорості фінансових операцій
BAS Бухгалтерія	автоматизована облікова система (ERP-елементи)	ведення обліку, управління запасами, розрахунок заробітної плати, формування звітності	гнучкість налаштування, масштабованість, інтеграція бізнес-процесів	оптимізація ресурсів, підвищення ефективності управління
M.E.Doc	система електронного документообігу	подання звітності, електронний документообіг, інтеграція з ДПС	швидкість обміну даними, мінімізація паперового документообігу	екологічний ефект, зменшення адміністративних витрат
SAP ERP	міжнародна ERP-система	комплексне управління фінансами, логістикою, виробництвом, аналітика	високий рівень інтеграції процесів, глобальна стандартизація	підтримка ESG-звітності, ефективне управління ресурсами
Oracle NetSuite	хмарна ERP-система	фінансовий облік, CRM, управління бізнесом у режимі реального часу	мобільність, доступність, масштабованість	цифрова стійкість бізнесу, зниження ІТ-витрат
Microsoft Dynamics 365	інтегрована ERP/CRM система	фінансовий облік, аналітика, управління взаємодією з клієнтами	інтеграція з іншими продуктами Microsoft, аналітичні інструменти	підвищення ефективності управління, підтримка цифрової трансформації

Джерело: узагальнено автором на основі [11; 12; 13; 14]

вплив на розвиток підприємництва. Економічний ефект проявляється у підвищенні продуктивності діяльності та конкурентоспроможності підприємств; соціальний – у забезпеченні прозорості бізнес-процесів і зміцненні довіри до фінансової системи; екологічний – у скороченні паперового документообігу та оптимізації використання ресурсів. У цьому контексті цифровізація формує передумови для впровадження ESG-орієнтованих підходів та інтегрованої звітності.

Особливої значущості цифрова трансформація набуває в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення економіки, коли забезпечення безперервності діяльності підприємств, стабільності бюджетних надходжень і адаптивності фіскальних механізмів є критично важливим. Цифрові інструменти дозволяють підтримувати функціонування бізнесу незалежно від територіальних обмежень, підвищують стійкість фінансової системи та сприяють ефективному державному регулюванню.

Водночас ідентифіковано низку стримувальних чинників цифрової трансформації, серед яких воєнні ризики, кіберзагрози, кадровий дефіцит і нерівномірний рівень цифрової грамотності суб'єктів господарювання. Це зумовлює необхідність подальшого вдосконалення інституційного середовища, розвитку цифрових компетентностей та посилення кібербезпеки у сфері публічних фінансів.

Таким чином, цифрова трансформація обліку та оподаткування є стратегічним напрямом розвитку економіки України, що забезпечує формування ефективного, прозорого та адаптивного підприємницького середовища. Її подальший розвиток має бути спрямований на поглиблення інтеграції цифрових систем, розширення аналітичних можливостей управління та гармонізацію національної практики з міжнародними стандартами, що сприятиме підвищенню економічної стійкості та довгострокового зростання підприємницького сектору.

Список використаних джерел:

1. Organisation for Economic Co-operation and Development. *Tax Administration 3.0: The Digital Transformation of Tax Administration*. Paris : OECD Publishing, 2020. URL: <https://www.oecd.org/tax/forum-on-tax-administration/publications-and-products/tax-administration-3-0-the-digital-transformation-of-tax-administration.htm>
2. Organisation for Economic Co-operation and Development. *Technology Tools to Tackle Tax Evasion and Avoidance*. Paris : OECD Publishing, 2021. URL: <https://www.oecd.org/tax/crime/technology-tools-to-tackle-tax-evasion-and-avoidance.htm>

3. Державна податкова служба України. Офіційний вебсайт. URL: <https://tax.gov.ua> (дата звернення: 06.04.2026).
4. Кабінет Міністрів України. Національна стратегія доходів до 2030 року : розпорядження № 687-р від 27.06.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-2023-%D1%80#Text>
5. Міністерство фінансів України. Звіт про виконання Державного бюджету України за 2020–2023 роки. Київ, 2024. URL: <https://mof.gov.ua>
6. Ломаченко І. В. Цифрова трансформація публічних фінансів: світові тенденції та українські реалії. *Фінанси України*. 2022. № 5. С. 34–52. URL: <https://finukr.org.ua>
7. Deloitte. *Digital Transformation in Tax Administration: 2023 Survey*. London : Deloitte Insights, 2023. URL: <https://www2.deloitte.com>
8. United Nations. *Global Sustainable Development Report 2023*. New York : UN Publishing, 2023. URL: <https://sdgs.un.org/gsdrgsd2023>
9. Юрій С. І., Литвиненко Я. М. *Сталий розвиток економіки: інституційні аспекти*. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021.
10. EY Global. *Tax Administration in a Digital Age*. New York : Ernst & Young, 2024. URL: <https://www.ey.com>
11. Бунда О. М. Цифровізація системи бухгалтерського обліку підприємства. *Економіка та держава*. 2023. № 10. С. 85–89.
12. Шмигель О. І. Цифровізація бухгалтерського обліку: сучасні виклики та перспективи. *Економічний про- стір*. 2023. № 185. С. 140–145.
13. Huang A., Vasarhelyi M.A. Applying artificial intelligence and big data in accounting: An exploratory study. *International Journal of Accounting Information Systems*. 2019. Vol. 34. P. 1–12.
14. Гарматій Н. В., Борисова Т. М., Ватаманюк-Зелінська У. З. та ін. Трансформація бізнесу для сталого май- бутнього: цифровізація, інновації, управління : монографія. Тернопіль : ТНТУ ім. І. Пулюя, 2024. 320 с.

References:

1. Organisation for Economic Co-operation and Development (2020) *Tax Administration 3.0: The Digital Transformation of Tax Administration*. Paris: OECD Publishing. Available at: <https://www.oecd.org/tax/forum-on-tax-administration/publications-and-products/tax-administration-3-0-the-digital-transformation-of-tax-administration.htm>
2. Organisation for Economic Co-operation and Development (2021) *Technology Tools to Tackle Tax Evasion and Avoidance*. Paris: OECD Publishing. Available at: <https://www.oecd.org/tax/crime/technology-tools-to-tackle-tax-evasion-and-avoidance.htm>
3. Derzhavna podatkova sluzhba Ukrainy (2026) Ofitsiyniy vebсайт [Official website]. Available at: <https://tax.gov.ua> (in Ukrainian)
4. Kabinet Ministriv Ukrainy (2023) Natsionalna stratehiia dokhodiv do 2030 roku: rozporiadzhennia № 687-r vid 27.06.2023 [National Revenue Strategy until 2030]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-2023-%D1%80#Text> (in Ukrainian)
5. Ministerstvo finansiv Ukrainy (2024) Zvit pro vykonannia Derzhavnoho biudzhetu Ukrainy za 2020–2023 roky [Report on the execution of the State Budget of Ukraine for 2020–2023]. Kyiv. Available at: <https://mof.gov.ua> (in Ukrainian)
6. Lomachenko I.V. (2022) Tsyfrova transformatsiia publichnykh finansiv: svitovi tendentsii ta ukraïnski realii [Digital transformation of public finance: global trends and Ukrainian realities]. *Finansy Ukrainy*, no 5, pp. 34–52. Available at: <https://finukr.org.ua> (in Ukrainian)
7. Deloitte (2023) *Digital Transformation in Tax Administration: 2023 Survey*. London: Deloitte Insights. Available at: <https://www2.deloitte.com>
8. United Nations (2023) *Global Sustainable Development Report 2023*. New York: UN Publishing. Available at: <https://sdgs.un.org/gsdrgsd2023>
9. Yurii S.I., Lytvynenko Ya.M. (2021) *Stalyi rozvytok ekonomiky: instytutsiini aspekty* [Sustainable economic development: institutional aspects]. Lviv: Ivan Franko National University of Lviv. (in Ukrainian)
10. EY Global (2024) *Tax Administration in a Digital Age*. New York: Ernst & Young. Available at: <https://www.ey.com>
11. Bunda O.M. (2023) Tsyfrovizatsiia systemy bukhhalterskoho obliku pidpriemstva [Digitalization of the accounting system of an enterprise]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 10, pp. 85–89. (in Ukrainian)
12. Shmyhel O.I. (2023) Tsyfrovizatsiia bukhhalterskoho obliku: suchasni vyklyky ta perspektyvy [Digitalization of accounting: modern challenges and prospects]. *Ekonomichniy prostir*, no. 185, pp. 140–145. (in Ukrainian)
13. Huang A., Vasarhelyi M.A. (2019) Applying artificial intelligence and big data in accounting: An exploratory study. *International Journal of Accounting Information Systems*, vol. 34, pp. 1–12.
14. Harmatii N.V., Borysova T.M., Vatamaniuk-Zelinska U.Z. et al. (2024) Transformatsiia biznesu dlia staloho maibutnoho: tsyfrovizatsiia, innovatsii, upravlinnia [Business transformation for a sustainable future: digitalization, innovation, management]. Ternopil: TNTU im. I. Puliuia, 320 p. (in Ukrainian)

Дата надходження статті: 03.04.2026

Дата прийняття статті: 23.04.2026

Дата публікації статті: 08.05.2026